

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri estere 12 fl. pe unu anu séu
28 franci.

Anulu XLII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunțiarile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru flacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 65.

Joi, 16 28 Augustu

1879.

Brasiovu, 16/28 Augustu.

Accentuaramu in numerulu trecut, că situațiunea noastră anormala reclama silintie si jertfe extraordinare. Nici unu poporu nu a ajunsu la libertate altfelu, decâtu numai prin munc'a si strădăntiele sale proprie.

N'ajunge inse, că poporulu romanu din Transilvani'a si Ungari'a se muncésca p'aci incolo, dupa cumu ilu șilesece momentulu, ci munc'a lui trebuie se fia claru definita si impartita astfelu, că se cada in mesura egala asupra umeriloru tuturoru membriloru lui. Cu unu cuventu, nu este destulu, că se se lucreze, ci este de lipsa, că lucrarea se se face dupa unu ôcreare sistem, se i se dé o direcțiune comuna cu privire la ajungerea scopului comunu nationalu.

De aci urméza, că totu ce se lucréza isolatu, fara sistemu si fara a fi acomodat necesitatii actiunei comune in favorulu scopului comunu, este si remane in cele mai multe casuri efemeru.

Acést'a se pôte dice mai cu séma cu privire la rezultatele lucrarei pe terenulu vietiei publice politice. Unu poporu, care nu șcie se impuna prin unanimitatea procederei in urmarirea scopuriloru sale culturale-nationale nu mai pôte pretinde astadi de a fi consideratu că unu factoru politicu. Inzedaru se va provocá unu poporu la numerulu sufleteloru ce representa, factulu acést'a singuru nu va stôrce inca respectulu minenui, numai manifestarea reala a fortieloru sale printr'o actiune solidara, unanima, pôte se'lu redice la o insemnata politica.

Ce ne au folositu noue Romaniloru din aceste tieri, că ne-amu totu provocatu la aceea, că constituim unu numeru de aprôpe trei miliône de suflete? Asia sunt si Slovaci din Ungari'a fôrte numerosi, dér' cine va sustiené că ei forméza unu factoru politicu in statu? — Maghiarii ne totu imputau, că snntemu numai „nyôrs tömeg“ (massa cruda) si voieau se deduca de aci, că nu amu fi inca maturi pentru drepturi politice-nationale. Ei uitara că poporulu loru era mai totu atâtu de inapoiatu că alu nostru si aveau in vedere numai pe ômenii de litere si pe cei cu avere, cari conduceau afacerile nationale. Inainte cu câteva decenii disproporțiunea intre clas'a acést'a fruntasia maghiara si romana era fôrte mare, astadi inse, multiamita talentului si diligintiei Romaniloru, nu se mai pôte dice despre ei, că ar' fi „massa cruda“, insisi Maghiarii recunosc, desi nu fara ingrigire, că Romanii au facutu in timpulu mai nou progresse uriasie.

Asia este. Massa cruda nu mai suntemu dér' nici din stadiulu dospitului inca nu amu esitu. Spre a face se se impreune armonicu fortiele nôtrestu cu scopu de a desvoltá o actiune solidara in folosulu natiunei, dandu totodata greutate postulate-loru ei, amu fostu pëna acuma — cu dorere trebuie se o marturisimu — prea slabi. Caus'a este a se cautá earasi in noi, in starea noastră nepregatita, in lini'a a dou'a inse ea este a se ascrie si calamitatiloru ce le-a adusu asupra noastră schimbaru sistemului de guvernare.

Maghiarii indata ce au ajunsu la guvern si-au facutu de problema principala de a nimici si cele mai primitive base ale organizatiunii nôtrestu politice. Politic'a uniunei fortiate a Transilvaniei cu Ungari'a nu mai suferiea nimicu, ce ar' fi potutu contribu la consolidarea elementului romanu transilvanu. Arbitriulu guvernului a fostu redicatu la valôre de lege in Transilvani'a si fiindu stigmatizat de inimizii ai statului, Romanii transilvaneni au fostu lipsiti de tóta libertatea de a se intruni si a deliberá in favorulu aperiarei intereseloru loru nationale. Spre a pune corón'a la tôte ni-s'a sequestratu chiaru si dreptulu de alegere pentru Corpurile legiuitôre, restringându-se intr'unu modu nemai auditu. Astfelu nu este mirare déca pe

lênga peccatele si slabiciunile nôtrestu avitice n'amu potutu se desvoltamu in cei 12 ani din urma o actiune politica mai impuitôre.

Nici o persecutiune nu pôte fi inse asia de mare, încâtu se face că unu poporu că alu nostru, care are atat'a potere de vieatia, se renuntie la esistenți'a s'a. Impregiurarile in cari traimu sunt fôrte grele, dér' repetimu, că tocmai acést'a trebuie se ne face a ne încordá poterile pëna la extremitate, si a nu lasá că curentulu se ne duca unde va voi.

Se veghiamu dér', fiecare la postulu seu! Unulu că nici unulu, toti laolalta numai potu face cevasi. Actiunea noastră trebuie se fia combinata, un'a si nedespartita. Candu unulu întreprinde cevasi in folosulu nationalu trebuie se caute a aduce in armonia activitatea s'a cu a tuturoru celorlalti. Unulu pentru toti si toti pentru nulu. Numai cu devis'a acést'a potemu se aducemu odata la valôre interesele nôtrestu comune nationale, cari sunt mai pre susu de tôte!

Postulatele Cehiloru.

Pasirea pe arena a Cehiloru a suscitatu curiositatea multora, cari doreau se afe, care este planulu, cari sunt dorintiele si postulatele lor. Maghiarii intre toti au fostu si sunt cei mai ingrigiati, ei se temu că nu cumva Cehii se aiba dorintie si cerintie incompatibile cu interesele egomoniei maghiare. Redactorulu-siefu alu diuarului „Pesti Naplo“ br. Kaas inca trebuie, că a fostu tormentatu de acestu sentiu de ingrigire si nesigurantia, căci intr'o buna dămineatia s'a decisu a întreprinde o calatoria la Prag'a, spre a se informá in persóna asupra politicei conducătoriloru cehi. D. br. Kaas a si dusu la implinire hotarierea s'a si „dupa o convorbire cu cercurile competente in Vien'a“ s'a dusu la Prag'a, unde intalnindu-se cu conducători de ai Cehiloru a aflatu multe de tôte, pe cari le publica acuma in „Pesti Naplo“. D. br. Kaas avú fericirea a aflá intre altele, că Cehii, necumu se aiba vreunu planu hostitu in contra Maghiariloru, voiescu se se impace cu ei cu ocașiunea delegatiuniloru viitôre. Cehii că omeni politici si complexanti ce sunt au știuta se satisfac curiositatii dlui Kaas de minune grabindu-se ai impartasi tóta politic'a, tôte planurile lor spre a fi publicate in diuarulu seu. D. Kaas șcie dér' totu, — noi estragemu din informatiunile sale urmatôriele:

Impacarea cu Cehii — ne spune d. Kaas — inca nu e gata. Cehii si-au formulatu ce-e dreptu pretensiunile, ministerulu Taaffe inse nu li s'a obligatu cu nimicu, elu se arata binevoitoriu față de Cehi, dér' esista inca multe opiniuni divergente . . . Cari sunt postulatele Cehiloru, ce politica voru urmari in ministeriu, in Reichsrath si in delegatiuni? Inainte de tôte este a se accentuá, că ei nu voru dominá asia curându, ci se voru acomodá. Pe bas'a egalei indreptatiri Cehii pretindu urmatôrele:

1. Modificarea dreptului de alegere la diet'a boema.
2. Scaparea scóleloru poporale si mai inalte cehice de germanisatiune.
3. Egala indreptatire a limbii cehice cu limb'a germana si in tôte oficiile mai inalte pëna susu la ministeriu.
4. O lege de nationalitate, care se circumscrie apriatu drepturile ambeloru natiuni in comune, in consiliulu scolariu, in dieta s. a.

Cu privire la punctulu primu Cehii declara, că chiaru Germanii recunosc dreptatea pretensiunii lor, dér' că beati possidentes nu voiescu se se lapede de domnia, pentru aceea Cehii au fostu siliti asi luá refugiulu la guvern. Cu privire la punctulu alu doilea se cere că consiliulu scolariu alu tieriei (Landes-Schulrath) se fia divisatu in doue parti, fiecare se se ocupe esclusiv de afacerile scolare ale propriei natiuni. Universitatea

séu se contiena clase paralele séu se se redice o universitate deosebitu cehica. Ce se atinge de limb'a oficiala, se se servésca si instantiele mai inalte de limb'a, in care se adreséza partidele si oficiile se póta pertractá in limb'a cehica. Diet'a se fia impartita spre aperiarea minoritatii in doue curie, cari in cestiuni nationale se se consulte deosebitu si se poséda dreptulu de veto.

Cehii au pasitu in noulu pactu pe terenulu constitutiunei austriace, au recunoscutu competinti'a dietei, a Reichsrathului si a Delegatiunei, ei se predau neconditionatu (?) — dér' nu fara unu cugetu rezervatu, ei pasiescu in Reichsrath, cu o — protestare. Acést'a protestare privesce positiunea de dreptu de statu a tieriloru coróniei boeme. Ea nu insémna alta, decâtu, că Cehii voiescu se sustiena individualitatea istorica a tieriloru coróniei boeme. Cehii pretindu, că intre marginele competintiei Reichsrathului se se recunósca autonomi'a si integritatea Boemiei si a tieriloru ce se tienu pe coróna boema. Acést'a pretensiune o facu din cauza, că se temu, că ar' poté sosí unu timpu, că Reichsrathulu, a carui competintia o recunosc acuma, se face intr'o di tabula rasa si se hotarésca, că o Boemia nu mai esista „că tier'a se pôte imparti in departamente, că natiunea Ceha se se póta germanisa cu atâtu mai usioru. Fația de eventualitatea acést'a Cehii credu a se poté aperiá cu-o simpla protestare, care inse este numai predecesorulu unei actiuni multu mai insemnate: a încoronareii boeme. Incoronarea are se garanteze individualitatea istorica-nationala. Jurementulu de încoronare se fia depusu in sensulu jurementului ce l'a depusu Ferdinandu V. Cumu se pare monarculu in susi din motive dinastice pune unu pretiu pe încoronare . . . Trebuie se se face inse o deosebire. Cehii betrani sunt aplecati a sustiené ministerulu de față in tôte cestiunile (?) — Cehii tineri, liberali voru votá in cestiuni bisericesci si alte asemenea cu opositiunea decembrista. Siguru e, că Cehii nu voru face opositiune tendintieloru Curtii si ale ministeriului Taaffe nici in cestiunea armatei, nici in aceea a ocupatiunei bosniace, dér' ei din cause economice nu consentu la ocupatiuni si anecsiuni noue.

„In delegatiunile viitôre vomu cautá dupa a mea parere — scrie br. Kaas — contactulu si impacarea cu Ungurii. Cehii știu câtu de multu a folositu Germaniloru amicitia cu Ungurii (?) Cehii o spunu fiecaruia, că nu sunt panslavisti, că nu simpathiséza cu Russii si nu se voru ocupá cu agitatiuni. Numai egomon'i'a neamtio-maghiara ia potutu indemná la aceea, că se spriginésca in Ungari'a nescé tendintie, cari au fostu indreptate in contra egomoniei Maghiariloru. Dupa impacare voru lucrá pentru consolidarea imperiului. Despre solidaritatea cu Ungari'a isi sunt in claru, deôrece Ungari'a forméza murulu aperiatoriu in contra Germaniei, de care se vedu amenintati si Cehii „Ambele natiuni sunt avisate un'a la alta“. Relatiunile Cehiloru cu croatii s'au mai recitu de catuva timpu. Temerea cea mai mare a Cehiloru este, că se nu fia anectati de către Germani'a. Pentru noi Ungurii — dice Kaas in fine — nu este consultu a ne declará inainte pentru opositiunea germana séu pentru partid'a cehica; cris'a austriaca nu ne privesce, pe câtu timpu dualismulu nu va fi atacatu, indata ce inse un'a séu cealalta partida ar' amenintá paladiulu acést'a alu independintei nôtrestu, aliantia noastră cu partid'a contrara ar' fi sigura“.

D. baronu Ivor Kaas ar' voi se lase, cumu se vede, si Cehiloru bucatie'a pe care nu li-o mai poté rapi, elu ar' fi întielesu si cu încoronarea si cu autonomi'a mai mare a Boemiei si cu garantarea nationalitatii cehice, déca Cehii s'ar' margini la atata si ar' lasá pe Unguri se inghita in pace natiunalitatile diferite de sub guvernulu lor. Nu ve atingeti de egemoni'a maghiara si vomu fi buni

prieteni — acésta e esenti'a filosofiei dlui Kaas. Se vede inse din relatiunea dlui, că convorbirea ce a avut'o cu conducătorii cehi nu l'a prea incuragiatu, desi acesti'a si-au datu tótá silinti'a a lu linisti in privinti'a relatiunei loru viitóre cu Ungurii. Amu disu si cu alta ocaziune, că Cehii ar' fi rei politici, déca ar' declará pe fația rebelu Maghiariloru, cumu facura acestia la 1871, dér' d. Kaas, care face parte din opozitiunea remasitielor partidei deákiste, semte prea bine, că, oricátu de serbatoresci ar' fi acuma asigurările de amicitia ce vinu din Prag'a, egemoni'a maghiara va fi de totu compromisa prin faptul impacarii cu Cehii, care s'a pusu in lucrare si se va esegutá fara scirea si cousemientulu prealabilu alu Maghiariloru, ba chiaru in contra dorintiilor loru.

Cehii, dice d. Kaas, vedu, că nu voru poté inca d o m i n á, ei trebuie dér' deocamdata se se „a c o m o d e z e.“ Déca este asia, apoi pentru acuma Cehii lucra fórté corectú, déca voru se se puna pe unu peioru de amicitia cu Maghiarii, pēna se voru semti si ei atátu de tari, cá se domineze. Nu ne surprinde dér' limbajulu schimbatu alu diariului „Politik“, care declara, că Cehii voiescu se se impace cu Ungurii, si că sunt intielesi cu aceea, cá se vina ear' unu Unguru in loculu lui Andrassy, căci influinti'a Unguriloru asupra afaceriloru straine este îndreptatita s. a. Ce credu inse Maghiarii, că o intielegere momentana cu Cehii ii va dispensá de a se impacá si ei cu nationalitatiile din Ungari'a? Desiérta sperantia! Alianti'a cu Cehii nu va mai avé sensu din momentulu, candu si ei voru incepe a domina. Dominatiunea ceha si ungréscá nu pōte esiste niciodatu un'a lēnga alta. De aceea Maghiarii ar' face mai bine, déca inainte de tōte ar' cautá se se impace cu nationalitatiile de acasa, atunci ar' fi destulu de tari spre a contrastá ori-carui curentu inamicu, vina elu din ori si ce parte. Pēna nu se va intemplá inse acésta, Maghiarii voru fi persecutati necontenitu de consciinti'a nedreptatiei ce-o facu pōreiloru conlocitóre si de frie'a dreptei respalte.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Inca totu nu se scie, déca si candu are de gandu guvernulu austriacu a ocupá N o v i b a z a r u l u. Se comunica, că consiliulu ministerialu din diu'a de 23 Augustu, care s'a ocupatu cu cestiunea acésta, a duratu peste trei óre si a decisu intrarea in Novibazaru fara a se stabili inse diu'a anumita. Ce privesce cele trei localitati, cari ar' fi a se ocupá conformu conventiunei dealungulu liniei Limului adeca Priboi, Prijepolie si Bjelopolie, apoi dóue din aceste, dupa esperiintiele facute de comisiunea militara, care le cercetéza, se voru schimbá cu altele mai favorabile pentru garnisonarea trupelor. Scirile sosite din sandjaculu Novibazaru confirma, că Albanesi sandjacului, cu deosebire cei dela Ipek si Djakovar sunt intr'o stare órecare de iritatiune si că intemplarile in Epiru si Thessali'a nu au remasu fara influinti'a asupra dispositiunii loru. Simptome amenintatóre inse, cari ar' face se se presupuna intentiunea arnautiloru de a se opune cu arm'a trupelor austriace, nu se observa. (?) Si in districtele bosniace vecine cu Novibazarulu se dice, că domnesce liniste completa.

Visit'a archiducelui A l b r e c h t l a S i n a i a n'a facutu impressiune buna la Petersburg. „D. Zeitung“ publica o corespondinti'a despre acésta impressiune si dice, că ea a facutu pe russi se conchida la o apropiere iminenta intre casele Domnitóre din Austro-Ungari'a si Romani'a. Visit'a archiducelui e unu semnu, că in Vien'a ómenii sunt decisi de a trage cātu se pōte de iute advantagele, pe cari le lasá politice austriace retragerea Russiloru, dér' că Andrassy nu mai este consideratu de acelu barbatu de statu energeticu, care se fia gata a esegutá acésta decissiune. „D-vóstra sciti“, scrie corespondentulu, „că si Andrassy erá aci acusatú, cá inamiculu celu mai mare alu Russiloru, de aceea demisiunea s'a fú primita la Petersburg, cá semnalulu unei actiuni austriace in pensul'a balcanica, care pōte duce la ruptura, ear' nu la impacare intre Russi'a si Austri'a. Dér' chiaru si in cercurile moderatiloru nostri, unde cestiunea nu se privea de ardiatóre, visit'a archiducelui Albrecht la Sinai'a a lasatu impressiunea, că diferintiile din Orientu abia aplanate peste puçinu voru face locu unei ciocniri intre Russi'a si Austri'a. Cuventulu impacare nu se mai aude astadi de pe buzele cele mai oficiali si amaraciunea in contra casei habsburgice este cu atátu mai intensiva, cu cātu aci voiescu a sci, că intredederea dela Sinai'a s'a facutu cu aprobarea Curtii si a cabinetului germanu.“

Unu calatoriu evreu comunica diaruului „Jüdische Presse“ o convorbire, ce dice, că ar' fi avut'o in cupeu pe drumulu càtra Petersburg cu ministrulu B o e r e s c u. Evreulu dice, că si-a luatú indrasnéla a cere dela d. Boerescu o deslusire in c e s t i u n e a i s r a e l i t a si că ministrulu cu mare amabilitate i-ar' fi si dat'o dicendu că Romanii voiescu se emancipeze pe Evrei, inse numai cu inctetulu „peu à peu“. — Si cumu ve inchipuiti, Escelentia, acestu „peu à peu“? intrebá Evreulu — „Eu am de gandu a impartii pe Evrei in clase si a emancipá apoi clase dupa clase (sic.) Clasea prima se-o formeze Evreii culti si inteligenti, si ce se atinge de celelalte classificari (?) apoi aceste se voru aflá ele tōte la rēndulu seu.“ — „Dér' óre o asemenea clasificare ar' corespunde? Abstragendu dela aceea cá conceptele de „inteligentu si cultu“ sunt fórté relative, Escelenti'a Vóstra ati trebui totusiu se insarcinati cu acésta clasificare pe prefecti, si ertati Escelentia, déca o spunu curatu, că ceea ce potu se astepte Evreii dela prefecti a aratatu de ajunsu spriginulu ce l'au intempiatu persecutiunile jidovesei din partea prefectiloru“ — „Ai dreptu“, respnse ministrulu, „persecutiunile jidoviloru (?) au fostu o mare eróre, dér' se fiti asigurati, că asemenea escesse nu se voru mai intempla (sic!); guvernulu s'ar' opune cu tōta puterea ori-carui escesu si ar' trage la respundere pe prefectii, cari si-ar' uitá de datorita. Fiti linistiti, veti vedé, că Evreii isi voru capetá drepturile, dér' noi pe langa acésta trebuie se avemu totdeauna in vedere interesele tiei nōstre. Pentru de a aduce ambele aceste esigētie intr'o legatura armonica si a dá curtiloru deslusrile necesarie am intreprinsu calatori'a. In Paris voiu discutá afacerea in persóna cu d. Cremieux, si me voiu sfatui cu deosebire cu secretariulu seu Lehmann, care este unu omu intieptu. Se avemu sperantia, cá tōte se voru face bine.“

Se vede la prim'a ochire, că acésta conversatiune este o fictiune, séu, că Evreulu nostru a auditu mai multu decâtu i-a spusu d. Boerescu. Acest'a n'a potutu vorbi de impamentenirea dupa clase, candu acésta este combatuta chiaru in programulu ministerialu, apoi mai puçinu a potutu se vorbésca in persón'a antai'a „io am de gandu s. c. l.“ intr'o afacere atátu de delicata, care depinde dela votulu camerelor, iu fine d. Boerescu n'a potutu se vorbésca despre „persecutiunile Evreiloru“, cá si candu ar' fi esistatu in realitate. Din causele aceste nu potemu considerá de esacta impartasirea fōiei „Jüdische Presse“.

Se anuntia, că d. Boerescu, dupa reintórcerea s'a dela Petersburg la Berlinu, s'ar' fi esprimatú fórté multiamitu cu succesulu misiunii sale in capital'a russésca. Elu s'a convinsu adeca, că guvernulu russescu este fórté indiferentú fația de emanciparea Evreiloru in Romani'a. „P. Lloyd“ afirma, că principele Bismarck ar' fi croitu o programa pentru solutiunea cestiunii Evreiloru in Romani'a, la care ar' fi consentitu deja Françi'a si Austro-Ungari'a. Amu fi fórté cariosi se cunóscemu acestu capu de opera alu intieptiunei bismarkiane!

La ordinea dilei in press'a européna este de cātuva timpu si animositatea ce esista intre cancelariulu B i s m a r c k si principele G o r c i o c o v care se esprima intr'o disputa infocata ce-o pōrtá press'a germana cu cea russésca. Diarele russesci au inceputu ofensiv'a facēdu grele imputari guvernulu germanu, pentru că mana in mana cu Austro-Ungari'a ar' voi se paraliseze rezultatele invingeriloru russesci pe pensul'a balcanica. Faptu este, că d. de Bismarck a silitu pe Russi a se retrage din Bulgari'a, unde acesti'a ar' fi voitú prea bucurosu se mai stē celu puçinu inca anulu acest'a. Pēna in primavér'a anului 1876 relatiunile intre ambii cancelari nordici au fostu cele mai amicabile, ei jocau cu aceleasiu cărti si duceau Europ'a de nasu. In anulu 1876 Gorciacov si-a atrasu mani'a lui Bismarck prin aceea, cá a cochetatu cu Franci'a.

Pēna la 1878, dupa resbelulu cu Turcii nu s'au aratatu urmarile inimizitiei personale, ce esista intre ambii cancelari. In anulu acest'a inse ea a isbucnitú si press'a oficiósá bismarkiana nu a remasu datóre celei russesci. Diaruulu „Post“ dise chiaru, cá tōte atacurile pressei russesi „sunt a se reduce la mani'a si gelosi'a unui barbatu de statu (Gorciacov), caruia nu ia succesu a fi celu d'antaiu alu timpului seu“. — Déca nu este si acésta cērtá intre cancelari numai o manevra spre a ascunde adeveratele planuri, apoi ea pōte se aduca cu sine o schimbare a aliantiloru. Russi'a pōte se dé intr'o di man'a cu Françi'a in contra

Germaniei. De acésta eventualitate s'a tenu mai multu Bismarck la 1876 si se teme si astadi. Intr'aceea Austro-Ungari'a spera a se poté profitá din neintielegerea ce s'a escatu intre siefulu guvernulu germanu si russescu.

Despre situatiunea desperata financiara a Turciei i se scrie diaruului „Times“ din Constantinopolu cu dat'a 15 Aug.: „Greutatile si pericolle situatiunii se inmuitiescu pe di ce merge. In cele 14 zile din urma abia s'au potutu procurá ratiunile pentru trupe. Ministrulu de resbelu declaratu dilele aceste ministrulu de finante, ca trebuie sei assigneze neamenatu o suma mare de bani, deórece unele regimente au ratiuni numai pentru trei zile, si ministrulu de finante a fostu silitu a-i respunde, cá nu-i pōte dá bani. De Syri'a se anuntia, că unu comandantu din acésta provincia a fostu silitu a face requisitiuni pōrsate, spre a scapá trupele sale de fómete. Nici chiaru Sultanulu nu pōte avé intotdeauna cele ce trebuiescu pentru cheltuielile palatului. De curbat s. e. a fostu datu ordinu se i se tramita 400 de sterlingi si visteri'a abia i-a potutu tramita 1500. De atunci s'a mai amelioratu situatiunea, căci mai multi bancheri au imprumutatu guvernulu 80,000 de sterlingi in banii gata si Osmapiasia tractéza cu br. Hirsch pent' unu avansu de 30 milióne franci. . .“

Starea precaria financiara constringe pe inaltá Pōrta a luá mesuri serióse de reforma pe terenul administratiunii finanelor si guvernulu s'a decis a luá in diferitele provincii mesurile necesare spre a face possible o supraveghiare stricta a finanelor, care se dē garantiile recerute in contra abuziloru. Negresitu totu zumai starea finanelor a indemnatu pe Sultanu de a tramite acasa optadeci batalióne de Redifi, tocmai intr'unu momentu candu Greci'a a chiamatu din nou sub stēgu 8000 de ómeni.

Deesiu 25 Augustu 1879.

Onorate Domnule Redactoru! Credú că in numerozele obleminte ale diaristice si numeru si acel'a de a urmari pasu de pasu lucrarile barbatiloru pusi in fruntea poporului, cá fruntasi bisericesci ori lumesci: pentru aceea me voiu adopera a Ve informá despre lucrarile publice ale Capulu Diecesei de Gherl'a — Episcopulu Dr. I o a n u S z a b ó.

Prin speciala gratia divina am fostu scutitu de neplacerea si amaratiunea de a audi pe Episcopulu I. Szabó introducēdu-se intr'unu scaunú arhierescu romanu, cá archipastoriulu turmei cuventatóre romane a Diu, adresandu-se càtra Clerulu si Poporulu romanu intr'o limba nepriceputa de multimea romana, a carei'a conducere i-e incredintiata, si nesprimandu nici unu cuventu in limb'a dulce si sonóra a acelei bisericé romane, care s'a mandritu óre-candu cu archipastori neasiromani. Audiendu si mai tardiu cetindu in „Gazet'a Transilvaniei“ de acésta fapta a noulu Episcopu me am indignatu cumplitu, si cu mine impreuna s'au indignatu atátu inteligentia clericale cātu si cea miréna, dér' inca si mai multu poporulu romanu de rēndu, care nu scie decâtu limb'a s'a materna si care s'a indatinatu a vedé in capulu diecesei Episcopi romani si a audi din gur'a acelor'a cuvinte romane de consolatiune si indrumatiune.

La acésta procedere strania mai adaugēdu-se si toastulu redicatu in limb'a maghiara de Episcopulu romanu Szabó; si amentirea faptului, cá totu acestu Episcopu romanu a respunsu in limb'a maghiara la deputatiunea romana din Marmati'a: multor'a le vine a crede, cá dóra acestu Episcopu romanu nu scie vorbi romanese. Eu inse am auditu pe Episcopulu I. Szabó vorbindu si romanese cu Romani; si pentru ace'a potú linisçi pe cei ce s'ar' indoí in acésta privinti'a. — Ce e dreptu, că in curtea episcopésca romana nu se pré face conversatiunea in limb'a romana, decâtu cu doi servitori, cari nu sciú alte limbe: dér' acésta e tréba privata, care se marginesce intre cei patru pareti ai curtiei episcopesci, cari, pōte, cá mai dulce resuna de echoulu vorbei maghiare.

In 19 l. c. st. n. Episcopulu romanu I. Szabó fú in orasiulu nostru si facú visit'a Comitulu supremu, v-comitelui, Notariulu comitatensu si Primariulu urbanu — toti maghiari incarnati si dusmani espressi a totu ce e romanescu. Nici biserica romana, nici parochi'a romana —

care cădea în drumul Episcopului, nici scôl'a romana, nici inteligentia romana, nici nime și nimic ce a fost românesc nu s'a împartășit în fericea de a fi veduit pe Episcopul român. Ei d'ér' veniva vremea și lor cel puțin, când defecționările religioase, cari înflorescu pe la noi de minune, voru luá dimensiuni mai mari.

În 20 l. c. st. n. Episcopul român I. Szabó indise serbatori'a Santului Stefanu — a primului rege al Ungariei și serbă împreună cu întregul Capitlu catedral și Clerul gremial „missa” solemnă întru memori'a marelui Sântu maghiar. Totu din acésta cauza Consistoriul scolastic, ce erá se se intrunésca în acea di, s'a aménat pe dóue septemani. — Am întrebatu pre unu preotu greco-catolic, d'ér' nu mi-a știutu spune, cá: de când și prin ce canón s'a introdusu Regele Ungariei Stefanu în diptic'a Santiloru Bisericei resaritului? Nu cum'v'a mi-ai ști da ce'v'a des'usire Dta Dle Redactore în acést'a privintia? Tiasiu fi fórté multiamitoriu. Alta data despre altele.

Justus.

Redeschiderea Camerelor romane.

Sambata la 12 óre, Corpurile Legiuitoře au fostu deschise prin urmatorul mesagiu domnescu, care s'a cetitu la Camera, de cátra d. Cogalniceanu:

D-loru deputati!

Astadi se încheia amanarea sesiunii extraordinare a Corpurilor Legiuitoře urmata potrivit Mesagiului Meu din 11 Iuliu.

D-vóstra reincepeti acum activitatea d-vóstra legislativa.

Ministrii Mei ve voru supune actele atingátore de reviziunea art. 7 din Constitutiune, ceruta de art. 44 alu tratatului din Berlinu, pe care, cu tóte sacrificiile ce ne impune, Romani'a l'a primitu prin glasul reprezentantiloru sei.

D-vóstra, d-loru deputati, ati profitatu de timpul ce v'a lasatu prorogarea Camerelor, spre a studii mai de aproape deosebitele împregiurari ale acestei grave cestiuni.

Am d'ér' deplin'a convictiune, cá astadi Camer'a și guvernul voru pune totu zelul, totu patriotismul, tóta prudentia politica, spre a ajunge la o solutiune, care pe de o parte se dé satisfactiune principiului libertatii religioase și egalitatii civile și politice, proclamatu de Europ'a întrega, ear' pe de alta se impace cu acestu principiu necesitatele nóstre nationale și economice.

D-dieu se binecuventeze lucrarile d-vóstre.

Datu la Sinai'a, la 11 Augustu 1879.

Carolul.

La Senatu s'a cetitu mesagiul de cátra d. ministru de culte și instructiune publica N. Crețulescu. — Camer'a a hotaritu a se amaná pēna la 20 Aug. st. v. inclusiv, dupa propunerea dlui P. Ghic'a.

Reportul comitetului Asociatiunii transilvane despre lucrarile sale în anulu administrativu 1878/9.

(Urmare.)

B. Intre alte comisiuni, cari s'au numitu în cursulu anulu, sunt dóue de importantia, pentru obiectulu, în care sunt chiamate a-si dá opiniunea și a veni cu propunere meritoria. Si anume.

1. D-lu conte Schweinitz s'a adresatu comitetului în cestiunea de a se infintii o scóla de sculptura în pētra și în lemnu în comitatulu Sibiiului. Comitету a numitu o comisiune de trei, în persónele D-loru Iacobu Bologa, Georgiu Baritiu și Eugenu Brote, spre a studii adres'a Dlui Schweinitz, și respective spre a esamina cestiunea, despre care tractéza acea adresa, și apoi se vina cu o propunere la comitetu spre a o luá în dezbateri și delibere.

2. Inca în adunarea generale, ce s'a ținutu anulu trecut, se sulevasse ide'a, cá la adunarea generale din acestu anu, în Sighisior'a, se se faca și o mica expositiune de lucrari și obiecte nationale. Intr'aceea, vedindu-se greutatile, și chiaru și scurtimea timpului, spre a poté instalá o expositiune fia cátu de modesta, comitetulu a decisu a abstá dela infintierea acelei expositiuni, și prin urmare a dispensatu pe subcomitetulu departamentulu din Sighisior'a dela facerea dispositiuniloru în acésta privintia.

Sulevandu-se în alta siedintia a comitetului totu ide'a despre arangiarea unei expositiuni nationale în Sibiu, la timpul cându adunarea generala s'ar ținé aici: s'a numitu o comisiune de cinci în persónele dloru: G. Baritiu, E. Macellariu, D. Comsia, E. Brote și N. Petra-Petrescu, spre a se ocupá cu acést'a cestiune, și a presentá comitetului unu planu pentru realizarea expositiunii.

Membrii acestoru doué comisiuni, ai celei pentru scóla de sculptura, și ai celei pentru expositiune, nu și-au terminatu inca lucrarile pēna la încheierea acestui anu administrativu. Nu incapé inse indoiéla cá aceste lucrari se voru presentá cu începutulu și în decursulu anulu administrativu viitoru.

C. Inca la adunarea generala din anulu trecut anunțaseram, cá au intratu la concursu pentru premiare, doué operate:

1. Higien'a populara, și 2. Manualu de economia.

Comitetulu a transpusu aceste lucrari la sectiunea sciintiloru naturali, care în un'a din siedintiele sale, a numitu cáte o comisiune pentru esaminarea aceloru operate. Si anume pentru esaminarea manuscrisulu „Higien'a populara” cu motto: „Uniculu progressu adevératu puternicu nu depinde dela avuti'a naturei ci dela energi'a omulu” (Buckle, History of civil.), s'a numitu o comisiune de trei în persónele dloru: Dr. P. Vasiciu, Dr. N. Stota și Dr. A. P. Alexi. Èr' pentru esaminarea manuscrisulu Manualu de economia” purtandu motto: „omnium rerum ex quibus aliquid aquiritur nihil est agricultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius” (Cicero offic. 1 c. 42), s'a alesu o comisiune de trei în persónele d-loru D. Comsia, A. Trombitasiu, și Eug. Brote.

Acésta comisiune nu și-au terminatu lucrarea, cáci din partea sectiunii nu s'a facutu în privintia acésta nici-o înștiintiere comitetulu centralu. Ele inse, nu ne indoim, voru staruí a îndepliní missiunea, cu care sunt înscarinate.

Afara de aceste lucrari puse la premiu a mai intratu acum de curēndu la comitetu unu manuscris intitulatu „Istori'a Daciei” de Vasiliu Popescu, parochu în Juculu de josu, numai pentru reviziune și dare de opiniune în meritulu istoricu alu lucrarei. Opulu nu e completu; totusi comitetulu a aflatu de bine a-lu transpune, precum l-a și transpusu sectiunii istorice, spre a-lu esamina sí a-si dá opiniunea acelei lucrari.

Precumu amu disu, manuscrisulu din cestiune a intratu numai acum de curēndu la comitetu, și abia de vre-o câteva septemani încóce s'a datu în esaminare la sectiunea istorica; prin urmare este evidentu, cá din lips'a timpului fisicu acea sectiune n'a potutu inca se vina și se presente comitetulu reportulu seu.

D. Se vedemu acum starea processelor, și propriamente nu atátu processe în sensulu strictu alu cuventulu, cátu mai vértosu stadiulu, în care se afla multe legate ce s'au facutu prin testamente în favóre Asociatiunii nóstre. Asia:

1. Mihailu Ivascu parochu în Nicula a lasatu prin testamentu Asociatiunii nóstre 100 fl. în actiune de ale banței „Transilvani'a din Sibiu. Comitету, indata ce a fostu înștiintiatu despre acésta de cátra notariulu publicu din Gherl'a, a datu plenipotencia d-lui Augustinu Munteanu avocatulu, cá se represente Asociatiunea la pertractarea ce erá pusa pe 15 Maiu a. c.

Dlu Munteanu a îndeplinitu cu multu zelu procur'a ce i s'a datu, și la doué zile dupa pertractare a și înaintatu comitetulu legatulu de 100 fl. în actiune de banca „Trannia”, enunțiandu cá nu cere nici-o recompensa pentru osteneal'a s'a.

2. Ioanu Maioru a lasatu prin testamentu unu legatu de 2000 fl., care în urm'a pertractarei lasamentulu, dupa actele ce ni s'au înaintatu de cátra dlu avocatulu Patrichiú Barbu, este întabulatu primo loco pe casele repositatulu din Reghinu, cari facu parte din mass'a ereditaria remasa dupa densulu.

Domn'a veduv'a barones'a Elen'a Popu, cá mama și tutora a eredelui universalu b. Aurelu Popu, a cerutu comitetulu se încuviintieze vinderea din mana libera a aceloru case.

Comitetulu, în urm'a opiniunii ce a cerutu dela mai susu numitulu dnu avocatulu alu Asociatiunii, vedendu cá legatulu este pe deplinu asiguratulu, a încuviintiatu vinderea caselor de sub cestiune, sub espress'a cautela; cá indata dupa vinderea lor, sum'a de 2000 fl. se se înainteze la cass'a Asociatiunii.

3. Dlu adv. M. Nicola din Alb'a-Julia ne anuncia, cá tribunalulu de acolo n'a datu locu cererei lui Juonu și Nicolae Iancu din Vidra, cari au intentatu processu pentru anularea testamentulu lui Avramu Jancu, prin care acesta lasa unu legatu în favóre Asociatiunii nóstre de 10²/3 cuxe din baia.

Remane inse calea de apelu deschisa.

4. În causa legatulu de 200 fl. pentru Asociatiune și de 200 fl. pentru Academi'a romana de drepturi dela repositatulu Mateiu Kiss fostu canonicu în Lugosiu, pertractarea este terminata, și dreptulu Asociatiunii și Academiei la respectivele legate este recunoscutu. Dlu adv. dr. Ioanu Maioru, cá reprezentantele nostru în acésta cauza, ne-a înaintatu pēna acum 30 fl. pentru fondulu Asociatiunii, și 130 fl. pentru fondulu Academiei. Comitету l-a invitatulu se midilócésca și încassarea restulu da 170 fl. pentru Asociatiune și 70 fl. pentru Academia.

5. Asemenea e terminata pertractarea mass'e ereditarie dupa Ioanu Titie, care prin testamentulu seu a legatu Asociatiunii o casa, cu servitutea, cá veduv'a se locuiesca în acea casa pēna la mórte, apoi a mai legatu Asociatiunii mai multe carti ce le avea repositatulu, precum și unu creditu (împrumutu) de la unulu Teodoru Russu în sum'a de 95 fl.

Dlu Gavrilu Manu, avocatulu nostru în acésta cauza, are numai de a încassa acestu creditu. În cátu pentru casa la argumentele ce d-lu avocatulu a aretatulu comitetulu, cá acea casa se ruineza cu totul, și cá veduv'a inca se învoiesce a se vinde, și pretiulu vendierii se se impartia în dóue parti egali între veduva și Asociatiune: comitetulu a încuviintiatu vinderea. Acésta pēna acum nu s'a realizatu. Cartile inse au fostu transpuse la comitetu chiar' în zilele aceste.

6. Tribunalulu din M.-Osiorheiu înștiintandu-ne cá An'a Fogarasi, veduva dupa Ioanu Bardosiu, repositand în Ianuaru a. c. a lasatu unu testamentu cu datulu 9 Iunie 1877, prin care a facutu unu legatu în favóre Asociatiunii nóstre: comitetulu indata a plenipotenciatulu pe dlu Si-meonu Calutiú avocatulu în M.-Osiorheiu, cá se represente interessulu Asociatiunii în acést'a cauza.

Pēna astadi inse nu ve potemu anuncia nici-unu rezultatulu.

7. Repositatulu Georgiu Sebisianu din Alb'a-Julia, inca a facutu unu legatu în favóre fondulu Academiei romane de drepturi. În acést'a cauza, din partea comitetulu s'a scrisu dlui adv. Mateiu Nicola în Alb'a-Julia.

Nici în acést'a cauza nu ni s'a anunciatu pēna astadi nici unu resultatulu.

8. Mai este legatulu repositatulu Dionisiu Telechi, prin care dispune, cá o casa a sa din Abrudu sub Nr. 52, dupa mórtea socii sale, carei-a o lasa spre locuintia, se se vindia, și pretiulu se se puna sub administratiunea Asociatiunii pentru ajutorarea séu stipendiarea tinerimei romane scolare.

Acésta cauza inca, nu este definitivu terminata.

9. Unu altu legatu ar' fi dela Ioanu Kontz din Ghirocutu, prin care lasa 1/2 din casele sale Asociatiunii. Dupa informatiunile ce amu luatulu dela dlu avocatulu Georgiu Filipu, veduv'a repositatulu face pretensiuni asupra acestui legatu de o parte, èr' de alta acele case sunt îngreunate cu multe datorii ipotecari. Prin urmare ne-amu încercá numai în processu, alu carui resultatulu, dupa tóte probalitatile, n'ar poté fi favorabilu pentru Asociatiune.

Asia comitetulu n'a staruitu a se interessá de acelu legatu atátu de incurcatulu și dubiosulu.

Acestea aveamu a le aduce la cunoscintia onorabilei adunari despre starea processelor.

V. Înainte de a trece la altu punctu și celu din urma din acestu reportu, comitetulu crede de a s'a datorintia a împartesi onorabilei adunari generali unu faptu de valóre pentru instructiunea, deprinderea și cultivarea tinerimei nóstre în diversele ramuri ale meserielor.

Societatea „Transilvani'a”, vrendu a-si largi cerculu seu de activitate, în un'a din siedintiele din anulu trecut, a decisu în generalu, cá cu midilócele, despre cari dispune, se vina în ajutoriulu tineriloru romani, cari se aplica la meserii.

În specialu, și adeca în ceea ce se repórtá la comitetulu nostru, societatea „Transilvani'a” a pusu la dispositiunea acestui comitetu 400 fl. anuali pentru optu tineri, specificandu și meseriele la cari tinerii se se aplica, și anume rotaria, dulgheria (carpentaria-zimmermann), feraria, cojocaria, mesaria (templaria), cismaria grósa, pelararia, și curlaria séu sielaria.

Comitetulu, dupa corespondintiele ce a avutu cu societatea mai susu memorata, a și deschisu concursu pentru optu tineri, fixandu ajutoriulu, dupa împregiurariile nóstre de aci, la 25 fl. anuali pentru unulu fiacarele: acestu ajutoru s'a și datu pentru anulu trecut. Prin urmare ne mai remaneau disponibili 200 fl. pentru alti optu tineri. Pentru acestia, în întielegere cu societatea „Transilvania”, inca s'a deschisu concursu. Acestora inse se va poté dá ajutoriulu numai de la Septembre a. c. cá de la începutulu anulu viitoru administrativu înainte, fiindu cá terminulu de concursu espira numai cu 31 Iuliu a. c. de o parte, èr' de alta, societatea „Transilvani'a” ne cere, cá în cátu ar' fi posibilu, pentru înlesnirea comptabilitatii sale plat'a la tineri se se faca, pentru toti, la aceeasi epoca.

Cei optu tineri, caroru s'a datu ajutoriulu de 25 fl. în anulu administrativu ce espira acum, sunt: 1. Ioan Sordanu din Sacelu, templariu. 2. Ioan Comanu Stefanutiá din Resinari, rotariu. 3. Georgiu Imbarusiu din Sibiu, papucariu. 4. Arghiru Popu Bianu din Blasiu, faurariu. 5. Lazaru Talmacianu din Sibiu, papucariu. 6. Nicolau Comsia din Racovitia, mesariu. 7. Aureliu Popu din Sucégú, rotariu și 8. Georgiu Potra din B. Huniad, cismariu.

La concursulu ce s'a deschisu cu terminulu pēna la 31 Iuliu a. c., pentru alti optu tineri, a intratu pēna acum 20 petitiuni.

In urm'a celorlalte dise la acestu locu, insemnamu că, multiamita societății „Transilvani'a“, din beneficiulu si cu ajutorulu ei, potemu cresce 16 tineri romani in diversele ramuri ale meserielor.

(Va urmá.)

Diverse.

(Veteranulu professoru Stefanu Miclea) a repausatu dupa o munca neobosita de trei decenii pe terenulu instructiunii publice, in diu'a de 6 Augustu in Iasi. „Stefanu Miclea“ — scrie „Steu'a Romaniei“ in Iasi — „este unulu din falang'a puçinu numerósa a invetiatorulu professori din Transilvani'a, care pe candu inca instructiunea avea puçini propagatori la noi, au intemeiatu aci, prin unu deobositu concursu, instructiunea secundara, si apoi acea superióra. Colegu cu Barnuti, alu carui monumentu se va descoperi in Ardealu in anulu viitoru, in asistentia Romanilor, cari 'i datorescu atátu, d. Miclea a fostu activu in liceu mai antaiu, apoi la facultatea de sciintia, si acumu in urma, cá directoru alu scólei tehnice de arte si meserii, care a adusu servitii importante tieriei. Mai toti professorii actuali, generatiunea culta intréga de dincóce de Milcovu, sunt elevii acestui venerabilu professoru, care erá modelu atátu in ce privesce esactitatea si scrupulositatea ce punea in prelegerile sale, cátu si pentru onestitatea esemplara si neinteresata, cu care a administratu scól'a tehnica. Acésta perdere, care va produce unu echou durerosu si printre fratii nostri de peste Carpati, ce au asistatu la grelele sale lupte din tinereti'a s'a, lasa mai cu séma in orasiulu nostru unu golu, de care va suferi lungu timpu scól'a, precumu si numerosii sei elevi, astadi amicii sei, cari 'i voru conservá o amintire plina de pietate.“ — „Press'a“ din Bucuresti consacra regretatulu professoru urmatóriele ronduri: „Neuitatulu defunctu a lasatu unu golu adéncu simtitu in urma'i pe carier'a didactica. Vechiu rectoru alu Universitatii din Iasi, in cursulu unu lungu siru de ani, directoru alu observatorulu fisicu si professoru alu catedrei de fisica la facultatea de sciintie din Iasi, ér' in timpulu din urma directoru alu scólei de arte din aceeași urbe, venerabilulu barbatu a indeplinitu functiunile sale im poverate cu consciintiositatea unu adevratu magistru, unu omu cu profunditate petruncu de simtiementulu datoriei sale, simtiementu dominatu in acelasi timpu de unu puru si desinteressatu patriotismu. Decedatulu si-a facutu studiile la scól'a politehnica din Vien'a, de unde, stabilitu la anulu 1851 in Iasi, a intratu, cá apostolu in aren'a instructiunii publice, urmandu'si vocatiunea pëna adi in modulu ce espuseramu mai susu. Vecniu colegu si amicu intimu alu fericitulu Barnuti, fostu professoru de filosofia la facultatea de litere din Iasi, Stefanu Miclea a profesatu pëna la mórte aceleasi principie de independintia de caracteru si de ardentu patriotismu, avéndu, in acelasiu timpu anim'a unu nobilu si generosu filantropu. Cá cetatianu, perderea s'a a lasatu unu adéncu doliu in anim'a tuturoru cetatianiloru sei, cari 'l'au iubit si 'l'au stimatu pëna la morméntu. O multime de manuscrise sciintifice, menite a implini o lacuna simtita in literatur'a nóstra, au reناسu între charitiile repausatulu, nepoténdu-le tipari din caus'a imensei lor cantitati, ce ar' fi reclamatu sume insemnate de bani, de care repausatulu nu dispunea. Ar' fi unu actu de justitia a se trece cu vederea lips'a celui din urma anu de servitii si a se acordá familiei sale, o veduva cu dóue copile minore, pensiunea corespondentóre servitulu de 30 ani, din care defunctulu abia 'i mai lipsea unu singuru anu. Acést'a cu atátu mai alesu, cá veduv'a defunctulu, dómn'a Veronic'a Miclea, se bucura de cea mai inalta reputatiune, cá poeta romana ilustrandu, de mai multi ani de dile, paginile celui mai importantu diuaru literaru, „Convorbirile Literare“ din Iasi, cu gingasiele sale productiuni literare, pline de talentu si de originalitate“... — Depunemu si noi pe morméntulu neuitatulu apostolu alu culturii romane o lacrima fierbinte cá semnu de iubire si veneratiune.

(Iubileulu unu preotu.) Ni se scrie din Cehulu Selagiului: Tom'a Siorbanu, par. romanu gr. cat. in Careii-mari (Nagz-Károly) Archidiaconulu partiloru Satmarene, decoratu cu ordinulu Franciscu Iosifu si-a serbatu in 10 Augustu st. n. iubileulu de 50 ani alu preotiei sale celebrandu pe langa asistentia mai multor protopopi si preoti din giuru, asia numit'a liturghia de aur. — Dupa liturgia a intrunitu o eleganta cununa de óspeti la prandiu in giurulu familiei sale. Ve-

teranulu preotu este inca unu barbatu destulu de senatosu si tare, I uramu ani numerosi si fericiti, cá se póta inmultí meritele castigat pëna acuma pentru biserica, natiune si patria! —

(Casu de mórte.) In 10/22 Augustu a repausatu in Brasiovu domn'a Tatiana G. C. Bellissimus consórt'a dlui directoru alu scóleloru primare romane din locu G. C. Bellissimus si fic'a protopresbiterulu tractulu I alu Brasiovlui I. Baracu.

(O festivitáte in Pest'a.) Orasiulu Paris a fostu arangiatu inainte cu câteva luni o productiune festiva teatrala in favorulu nenorocitorulu inundati dela Seghedinu, care productiune aduse unu venitu de vreo 180,000 franci. Orasiulu Pest'a s'a grabitu a multiami francesiloru arangiatu in favorulu celor nenorociti pe corabi'a francesa „Arrogante“ o festivitáte pe insul'a Margaret'a. Insul'a era decorata cu stindarte francese, unguresi si cu multime de lampióne. Au luat parte vreo 20—30,000 persóne între cari si ministrulu de finance Szapáry, comandantulu generalu br. Edelsheim-Gyulay s. a. Ospetii francesi au fostu primiti cu strigari viui de Eljen. Sér'a a fostu iluminatiune si jocu.

(Unu mortu, care trage clopotulu de alarma.) Din Beregszasz se relateza urmatórea istoria tragi-comica: Locuitorulu de aci Sz... i s'a dusu in 11 l. c. la 10 óre nóptea in biserica rom.-cat. s'a suitu in turnu si s'a spendiuratu acolo de una din funiele clopotelor. Candu spendiurá deja, clopotulu se intielege a inceputu se sune, ceea ce — la o ora atátu de neobicitu — a latitu între locuitori spaima mare, cáci credeau toti, cá a isbucnit undeva focu. Indata locuitorii s'au pusu in miscare spre a stinge foculu, ce credeau cá a isbucnit, si dupa ce nu s'a vediatu nicairu urm'a vreunui focu, alergara ómenii in biserica, cá se afe caus'a pentru care s'a trasu clopotulu, si eata, cá aflara in turnu pe nenorocitulu Sz... i spendiurandu de fune. Incerarile de alu aduce ear' in vieatia remasera fara rezultat.

(Hymen.) D. Ioane Cirlea si domnisiór'a Elen'a Hossu isi voru serbá cununi'a loru Joi in 28 Augustu s. n. in Tergulu Muresiului.

(Bismarck despre Francesi.) Intr'unu studiu asupr'a relatiuniloru actuale si viitóre dintre Francia si Germani'a, corespondintele din Paris alu lui „Times“ citéza câteva espressiuni interesante ale principelui Bismarck asupr'a caracterulu francesiloru. Principele dise d-lui de Blawitz: „Acést'a te face se te miri, pentru cá esti obicitu se judeci Francia dupa Parisu: inse in realitate sunt asia dicédu dóne Francii. Francia din Parisu este Francia cea vanitósa, iubitóre de placeri, estravaganta, care face revolutiuni, declara resbelu si nu se gandeste nici odata la economii. Toti 'i aducu bani si ea respesce totu. Alaturi cu cealalta Francia, cea adevratata, cea din provincii, care muncesce cu activitate, este moderata si face economii. Acést'a din urma platesce pentru capriciele si nebuniile celei d'antaiu. Déca un'a face revolutiuni, cealalta trebuie se suferi. Déca cea d'antaiu declara resbelu, cea din urma ilu pórtá, de-si provincialulu este fórté scumpa patri'a s'a si elu nu cunoște sacrificiu mai mare de cátu de-a o parasu pentru servitulu militaru. Pe candu me aflamu in Francia, me interesaiu fórté multu de soldati si me intretienii adesea cu densii. Unic'a lor dorintia erá de a-si terminá servitulu militaru spre a se reintórce in patri'a lor. Déca s'ar' ascultá tieranulu, Francia n'ar' face niciodata resbelu; cu tóte astea elu se lupta cu vitejia, candu se lupta. De e batutu, se intristéza; déca castiga, se bucura; dér', invingétoriu séu invinsu, elu scie inainte de tóte, cá invingerea séu perderea punu capetu resbelulu si 'i permitu de-a se reintórce in patri'a s'a.“

„Rom.“
(Unu politistu bine initiatu in biblia) Foile din Berlinu istorisescu urmatórea intemprare: Intr'unu coltiu de strada stá intr'o séra unu cersitoriu betranu. Elu s'a pusu asia, cá toti domnii, cáti esieau din gradin'a zoologica treceau pe lènga elu. Unulu si altulu aruncá câte ceva de poména in palari'a lui. Sórtea a voitu, cá se vina pe acea strada unu politistu si, cu tóte cá omulu se lipi de balustrada, totusiu statú politistulu in drumu. Intre amendoi se incepú urmatorulu dialogu: „Ce mai stai asia tardiu aici? Voiu aici numai se me inchinu lui Dumnedieu.“ Acestu respunsu nu se parú a multiamí pe poli-

tistu, cáci indata replicá: „Ce se te mai rogi Póte, cá te-a luat gur'a pe dinainte si ai uitatu a dice, cá vrei a cersi? Déca ai de gandu se te inchini dute la biserica, éra nu pe strada. Betranulu nu-si esi din tactulu seu si respunde pe scurtu. „Da, acést'a nu o potu face, bisericile sunt acumu inchise.“ Audiendu politistulu desclusera veritatu a betranulu nu se mai potea rabdá si fiindu cá ce noscea bibli'a bine dise cátra betranu: „Nu se Dta cá in biblia stá scrisu, déca voiesci se te ruga dute in camaruti'a ta? Am vediatu de multu cum te rogi si de nu me insielu, Dta nici n'ai camarutia, de aceea 'ti voiu procurá indata un'a, inanca o chilia.“ Cumu dise politistulu asia si facu si inchise pe bietulu seracu pentru cá cersiea.

(In privinti'a femeii-barbatu dela spitalulu Brancovenescu din Bucuresti, mai cá „Renascerea“ aceste: Mai antaiu, individulu acestiune se numiá Anica si nu Luisa Müller, dupa cum au publicatu alte diare; este originalu din Garasiu (Transilvani'a) si avea de barbatu pe un óre-care sacagiu (care vinde apa filtrata) unguresi anu. Dupa marturisirile facute de cei chiamati instructiune se constatá, cá erá barbatu, dér' aplecári femeiesci. Costumul erá femeiescu chinu dupa incuviintiarea mediculu. Avea vârsta între 35 si 40 ani. Intre obiectele ei s'a aflatu un briciu, cu care se presupune cá se radea in tóte zilele si o lulea; apoi, obiecte femiine, precumu ace, carlige, degetaru, etc. Numele ei erá Anica Boer, sub care primiá si scrisori dela rudele ei de dincolo, incepédu cu: „soro Anico!“ etc. Femei'a sergentulu, care a recomandat'o intendantulu dela Imprimeria Statulu si acesta a angagiat'o o servitiulu dlui Nicolae Ionescu, a datu tóte aceste detalieri procurorulu, adaugédu, cá ea scie cá femei'a Anica erá barbatu, dar cá n'a spusu de téma, cá nu va fi primita in servitii si va munci de fóme. Cadavrulu i s'a facutu autopsia la spitalulu Coltiea constatandu-se, cá individulu suferisese tubercule. Parchetulu urmaresce acestiunea la locul natalu alu acestui ermafroditu.

Convocare.

Onoratii membri ai Reuniunii invetiatorilor romani gr. or. din tier'a Barsei sunt invitati la adunarea generala extraordinara a Reuniunii, ce se va tiené la 25 si 26 Augustu st. v. a. c. in Brasiovu.

Materialulu de pertractare va fi celu cuprins in cerculariulu Venerabilulu Consistoriu archidiaconescu cu dat'a 7 Iuniu a. c. Nr. 1613 scol.

Brasiovu 13 Augustu 1879.

Nicolau Oancea
secret. Reun.

Magazinu de incaltiaminte

Avemú onóre a aduce la cunoscinti'a onor. publicu cu distinsa stima, cá amu deschisu in

Brasiovu strad'a cãldarariloru No. 540
(cas'a D-lui Trauschenfels)

„LA CISM'A ROSIA“

unu magazinu de totu soiulu de incaltiaminte, si recomandamu depositulu nostru bine provediatu cu incaltiaminte pentru Domni, Dame, Domnisióre Copii dupa fasonulu celu mai nou lucrate solidu si trainicu cu pretiurile cele mai moderate:

Tot-deodata ne recomandamu pentru comandu dupa mesura de ori ce soiulu de incaltiaminte si conditioni reale prompte si cu pretiuri fórté ieftine.

Basati pe esperienti'a unei activitati de multi ani in magazinulu D-lui Ioanu Sabadeanu unde cu deosebire G. Farkas a fostu in conditiuni mai multi ani cá conducétoriu de lucru (factura) ne aflamu in placut'a positiune a corespunde deplinu tuturoru recerintielor in ori si ce ditiune.

Rogandu-ne a ne dá numerosulu D-Vóstre cursu, semnamu cu tóta stim'a

ORGIDAN & FARKAS,

Brasiovu strad'a caldararilor No. 540

NB. Comande esterne inca efectuimu realu, promptu si ieftinu.

Editoru: Iacubu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a: Ioane Gótt si fiu Henricu.